

Algyő Nagyközség Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója

2021 - 2026.

*„Felelősek vagyunk mindenért,
amit az emberekkel, az embereknek
és az emberekért cselekszünk.”*

(Albert Schweitzer)

TARTALOMJEGYZÉK

I. Bevezetés	5
I. 1. A koncepció készítésére vonatkozó jogszabályi háttér	5
I. 2. Alapelvek	6
I. 3. A szolgáltatástervezései koncepció célja	7
I. 4. A szolgáltatástervezései koncepció feladata	7
II. Helyzetkép	8
II. 1. A település bemutatása	8
II. 2. Algyő demográfiai helyzete, településszerkezeti viszonyai	9
II. 3. Foglalkoztatás helyzete, munkanélküliség	10
II. 4. Lakáshelyzet, infrastrukturális ellátottság	11
II. 5. Oktatás, iskolázottság, kultúra, szabadidős tevékenység	12
II. 6. Egészségügyi ellátás	13
II. 7. Lakóhely biztonsága	14
II. 8. Civil szervezetek	15
III. Szociális ellátás bemutatása	16
III. 1. Helyi szociálpolitikai kerekasztal	16
III. 2. Szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások	16
III. 3. Egyes ellátotti csoportok jellemzői - a szociális szolgáltatások elsődleges célcsoportjainak helyzete	17
III. 4. A szociális szolgáltatások kiépítettsége, a helyi önkormányzatok feladat ellátási kötelezettségének teljesítése	20
III. 5. A szociális alapszolgáltatások helyzetének bemutatása Algyőn	21
III. 5. 1. Étkeztetés	22
III. 5. 2. Házi segítségnyújtás	24
III. 5. 3. Családsegítés	25
III. 5.4. Nappali ellátás	27
III. 6. A gyermekjóléti és egyéb alapszolgáltatások kapcsán ellátandó feladatok bemutatása	28
III. 6. 1. Gyermekjóléti szolgáltatás	28
III. 6. 2. Bölcsődei ellátás	30

III. 6. 3. Védőnői szolgálat	31
III. 7. A szociális szakosított ellátási formák bemutatása	31
III. 8. Az ellátottak jogai	32
IV. A szolgáltatások működtetési, finanszírozási feladatai és az együttműködés keretei	33
V. Jövőkép	34
V. 1. SWOT analízis a szociális szolgáltatások fejlesztéséhez	34
V. 2. A szociális feladatokra vonatkozó célmeghatározás	35
V. 2. 1. Stratégiai célok	35
V. 2. 2. Helyi szociális célkitűzések 2021-2026-ig	36
V. 2. 3. A szociális szolgáltatások fejlesztése az egyes célcsoportok kapcsán	36
V. 3. A kitűzött célok megvalósításának a módja	37
V. 4. A fejlesztések lehetséges forrásai	37
V. 5. A szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálatában foglalt feladatok végrehajtása nyomán várható eredmények	38
V. 6. Minőségügyi szemlélet a szociális ellátórendszerben	38
VI. HASA-SHIBA koncepció	40
VII. Összegzés	41

I. Bevezetés

A szolgáltatástervezési koncepciónak a különböző szolgáltatások fejlesztésére, a szükséges tárgyi-személyi feltételek biztosítására, a szakmai feladatok ellátására és teljesítésre, egy átgondolt, megalapozott fejlesztési elképzelésre érdemes épülnie. Ebben a tekintetben egy olyan „eszköz”, amelyből kidolgozott szociális szolgáltatási stratégia, operatív program, megvalósításra váró tervek valósulhatnak meg.

A szociális szolgáltatástervezési koncepció a település életében tehát egy olyan elengedhetetlen szakmai dokumentum, amely:

- meghatározza az ott élő szociálisan rászoruló személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatokat, fejlesztési elképzeléseket;
- bevezetése egy olyan rendszer kiépülését hivatott szolgálni, amelyben megvalósulhat a tervezési szintek (települési, kistérségi, járási, megyei) egymásra épülése, teret nyerhet a szükségletekre reflektáló feladatellátás, és a szociális problémákat átfogóan lehet kezelni.

I.1. A koncepció készítésére vonatkozó jogszabályi háttér

1. Az állampolgárok alapvető szociális jogait Magyarország Alaptörvénye tartalmazza:

„XIX. cikk

(1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, özvegyiség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

(2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulók esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

(3) Törvény a szociális intézkedések jellegét és mértékét a szociális intézkedést igénybe vevő személynek a közösség számára hasznos tevékenységéhez igazodóan is megállapíthatja.

(4) Magyarország az időskori megélhetés biztosítását a társadalmi szolidaritáson alapuló egységes állami nyugdíjrendszer fenntartásával és önkéntesen létrehozott társadalmi intézmények működésének lehetővé tételével segíti elő. Törvény az állami nyugdíjra való jogosultság feltételeit a nők fokozott védelmének követelményére tekintettel is megállapíthatja.”

2. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló, többször módosított 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, intézményrendszerét, a pénzübeli, a természetbeni és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásra való jogosultság feltételeit, érvényesítésének garanciáit, a finanszírozás elveit, valamint az ellátó szervezet és a jogosultak közötti jogviszony főbb elemeit. A Szt. kimondja, hogy a szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségek tagjaikért viselt felelősségén túl – az állam központi szerveinek, valamint a helyi önkormányzatoknak a feladata. A Szt. 92. § (3)-

(10) bekezdése rendelkezik egyes helyi önkormányzatok szociális szolgáltatástervezési koncepciókészítési, illetve felülvizsgálati kötelezettségéről.

- az Szt. 92. § (3) bekezdése szerint „a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, illetve a megyében, fővárosban élő szociális rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.
- az Szt. 92. § (4) bekezdése a koncepció legfontosabb tartalmi elemeit határozza meg:
  - a lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket, az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
  - a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
  - az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.
- az Szt. 92. § (7) bekezdésekben a koncepció véleményezésének szabályai találhatóak:
„A szolgáltatástervezési koncepciót az önkormányzat az elfogadást megelőzően véleményezteteti az intézményvezetőkkel és a nemzetiségi önkormányzattal. A koncepció végleges változatának elfogadása során a kialakított véleményeket az önkormányzat lehetőség szerint figyelembe veszi.”

A jogszabályi előírásoknak megfelelően Algyő Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete 2012-ben megalkotta és a 170/2004 (XII.17.) Kt. határozatával jóváhagyta a szociális szolgáltatástervezési koncepcióját.

A koncepció elfogadása óta olyan mértékű jogszabályi és strukturális változások következtek be, amelyek új koncepció készítését teszik indokolttá. Ezen új koncepció a 2016-2020. közötti időszakra vonatkozó statisztikai adatokat, fontosabb jogszabályi változásokat, a szociális ellátásokat és szolgáltatásokat, valamint a szociális ellátórendszer intézményi jellegét is bemutatja.

I.2. Alapelvek

A koncepció felülvizsgálatának elkészítésekor az egyik legfontosabb alapelv Algyő nagyközség szociális ellátórendszerének pontos, hiteles, lehetőség szerint naprakész adatokkal történő bemutatása.

A megfogalmazott fő célok nem változtak, a fejlesztések középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását, a segítők és segítettek együttműködését. Ennek megfelelően ez a koncepció a korábbi koncepcióval együtt értelmezendő, együtt használandó, illetve az eltéréseknél a mostani koncepció a mérvadó.

I.3. A szolgáltatástervezési koncepció célja

- A döntéshozók részére egy olyan dokumentum készítése, mely átfogó képet nyújt a település ellátási kötelezettségének helyzetéről, a szociális szükségletekről és a rendelkezésre álló lehetőségekről, a szolgáltatások fejlesztésének irányairól és a feladatokról.
- Feltárni és megszüntetni azokat a hiányokat, melyeket a szociális szolgáltató rendszer jelenleg kezelni nem képes.
- Olyan szolgáltató rendszer létrehozása, amely:
  - összehangoltan, koordináltan működik,
  - lefedi a szociális szükségleteket,
  - minőségi és differenciált szolgáltatást nyújt, melynek középpontjában az egyén áll.

I.4. A szolgáltatástervezési koncepció feladata

- Világítson rá a településen működő szociális ellátórendszer hiányosságaira.
- Jelölje ki az irányokat egy „résmentes” szociális védőháló kialakításához a településen.
- Információk biztosítása egyéb fejlesztési koncepciók, programok, tervek kidolgozásához és megvalósításához.
- Segítse információkkal a döntéshozókat, illetőleg a szolgáltatások biztosításában résztvevőket.
- Adjon kellő alapot a szociális szolgáltatások fejlesztésének operatív programjaihoz.

II. Helyzetkép

II.1. A település bemutatása

Algyő a Dél-alföldi régióban, Csongrád megye délkeleti részén, a belterületével a Tisza jobb partján fekszik, amelynek külterülete a Tiszántúlra is átnyúlik. A Tisza, valamint két megyei jogú város (Szeged 10 km, Hódmezővásárhely 15 km) közelsége, azok a befolyásoló tényezők, melyek nagyban meghatározzák a település fejlődését.

Algyő megközelíthető, a 47. sz. országos főútvonalon, - mely területén halad át - valamint az ezzel majdnem egyező tengelyű Szeged- Békéscsaba irányában fekvő vasútvonal igénybevételével. Jelentősen növeli elérhetőségét, hogy a Tiszán való átkelést egy közúti és egy vasúti híd egyaránt biztosítja. Algyő délen Szegeddel, északon Hódmezővásárhellyel, nyugaton Sándorfalvával, keleten Maroslélével határos. Algyő külterületéhez tartoznak: az ipartelepek, a Gyevi tanyák, az Irma major, a Farki rét, a Rákóczi telep, a Csergőtelep és Nagyfa a büntetés végrehajtási intézettel.

Algyő társadalmi – gazdasági helyzetét és területi szerepkörét alapvetően két funkció határozza meg: egyrészt ipari, másrészt alvó-lakó funkciójú település.

Az ipari funkció a település gazdaságára, helyi foglalkoztatási szerkezetére és a környező ipartelepeken keresztül, részben a településképre is rányomja bélyegét. Algyő az ország vezető szén-hidrogén kitermelő központja, a kitermelés – jelen ismereteink szerint - még hosszú ideig, 20-30 évig folytatható. A helyi ipar a MOL Rt. kitermelő bázisára települt, a vállalkozások jelentős része ezekhez kötődik, illetve az anyacégből vált ki az elmúlt évtizedben. Algyő rendelkezik olyan, fejlett infrastruktúrával ellátott szabad ipari területekkel, amelyek közlekedési szempontból jelenleg is kedvező helyzetűek (47. sz. főút, vasúti iparvágány), és amelyek az M5, valamint a M43 autópályák megépítését követően még inkább felértékelődtek.

Az alvó-lakó funkció a helyi és a közeli megyei jogú városok munkahely-kínálatán alapul. A funkció jelentősége az elmúlt évtized alatt megnőtt a Szeged-környéki szuburbanizáció hatására.

A Szegedtől való elszakadás – 1997. október 1. - után a település látványos fejlődésnek indult. Teljesen kiépültek az infrastrukturális hálózatok, a gázvezeték-, a csapadékelvezető-, a csatornahálózat. A lakosság infrastrukturális ellátottsága kiváló, városi színvonalú, minden lakossági igényt kielégíthető, ráadásul a lakossági közműdíjak a szegedinél alacsonyabbak. A csapadékvíz-elvezető hálózat döntő része nyílt rendszerű. A belterület szilárd útburkolattal való ellátottsága 100%-os. Az utak pormentesítettek, de még – különösen a kohósalak szerkezetűek – minőségileg fejlesztésre szorulnak.

Intenzív lakáspolitikát valósult meg, új lakóövezetek és telkek kerültek kijelölésre. Az önkormányzat maga is hozzájárult a lakásépítésekhez támogatásokkal, valamint bérlakás-építési programba kezdett. Megindult az új központ kialakítása.

Az idegenforgalmi fejlesztések, valamint a lakossági igények kielégítése szempontjából is fontos előrelépés, hogy az önkormányzat tulajdonába került, a volt repülőtér területén kiépült szabadidőközpont és a termálvíz – kút 25 évre szóló használati joga. Algyő Nagyközség Önkormányzata 2005-ben elhatározta, hogy Algyő, valamint a környező települések kiszolgálása céljából fürdőt épít. A fürdő 2007. februárjában került átadásra, amely azóta is folyamatosan fejlődik, 2009-ben gyógyfürdővé nyilvánították, 2011-ben kezdetét vette a kültéri strandrészelg fejlesztése.

A település adottságai bár kedveznének a mezőgazdasági tevékenységnek, azon belül is a búza, a kukorica és az árpa termesztésének, de a kitermelőipar környezetszennyezése, az öntözés és a szövetkezés hiánya, valamint a kedvezőtlen tulajdonviszonyok még sem teszik a helyi gazdaságszerkezetben számottevővé a mezőgazdaságot.

II.2. Algyő demográfiai helyzete, településszerkezeti viszonyai

Algyő népessége 2016-ban 5203 fő, 2020-ban 5352.fő, 2021-ben 5690 fő. Lakosainak száma és népsűrűsége jelentős mértékben megnőtt.

A lakónépesség szám alakulása (2016-2020.)

Év	Lakónépesség szám (fő)
2016.	5203
2017.	5226
2018.	5266
2019.	5316
2020.	5352

(Forrás: Algyő Nagyközség Polgármesteri Hivatal)

A természetes fogyás arra kell, hogy ösztönözzön egy települést, hogy a lakosságszám csökkenésének ellensúlyozásaképpen növelje a más településekről beköltözők számát. Ehhez elsődlegesen megfelelő lakhatási lehetőségeket kell biztosítani és aktív foglalkoztatás-politikára, munkahelyteremtésre van szükség.

A korábbi időszakhoz képest 2016.évtől Algyőn sikerült ezt elérni, sőt a növekedési tendencia tovább folytatódik, ami a térségben a hasonló lélekszámú települések között egyedülálló teljesítmény. Az új helyzet új feladatokat jelent a település és a fenntartó életében és munkájában.

Algyő lakosságának kb. 5 %-a él külterületen, amely arány az elmúlt években lényegében nem változott. Ez az arány más, hasonló lakosságszámú Csongrád megyei településekhez képest kedvezőbb képet mutat, hiszen a lakosság döntő többsége az infrastrukturális ellátottság tekintetében magasabb szintet biztosító belterületen él. Mindez azért bír nagy jelentőséggel a szociális ellátások tervezésénél, mert a külterületi népesség átlagos életminősége, lakhatási színvonala, egészségi állapota, foglalkoztatottsága és iskolázottsága fokozottabb odafigyelést szokott igényelni.

A lakónépesség megoszlását a kül- és belterületen élők szerint:

Év	Lakosságszám belterület (fő)	Lakosságszám külterület (fő)
2016.	5203	206
2017.	5226	204
2018.	5266	207
2019.	5316	205
2020.	5352	208

(Forrás: Algyő Nagyközség Polgármesteri Hivatal)

II.3. Foglalkoztatás helyzete, munkanélküliség

A település ipari jellegű, mivel az algyői munkahelyek 55%-át – 2009-ben az ipar, építőipar biztosította. Ez az arányszám azóta valamelyest változott, mert az építőipar termelése országos és megyei szinten is csökkent az elmúlt években. Ennek ellenére Algyő Nagyközség foglalkoztatási szerkezete országos viszonylatban is kiemelkedő ipari dominanciát jelent és az Alföldön még inkább egyedülálló jelenség. 2009-ben a teljes lakónépesség foglalkoztatottjainak közel fele dolgozott helyben, míg a másik fele, a teljes népesség 1/5-e, mintegy 1100 ember más településre, döntően Szegedre járt dolgozni, vagyis jelentős az ingázók száma. A munkahelyi ok miatt ingázók ágazatilag nagyjából megegyeznek a helyben lakó népesség foglalkoztatotti ágazati megoszlási arányaival, csak kismértékű eltolódás jelentkezik a szolgáltatások irányába, azaz a szolgáltatási ágazatban dolgozók közül jelentősebb az ingázók aránya.

Algyő népességének gazdasági aktivitása az országos helyzetnél kedvezőbb képet mutat. Az országos adatnál magasabb a foglalkoztatottak aránya, alacsonyabb a munkanélküliek és az inaktív keresők aránya.

Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Nő	Férfi	Összesen	Nő		Férfi		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	1 855	1 897	3 752	91	4,9%	92	4,8%	182	4,9%
2014	1 843	1 892	3 735	92	5,0%	79	4,2%	170	4,6%
2015	1 847	1 889	3 736	58	3,1%	54	2,8%	112	3,0%
2016	1 835	1 869	3 704	52	2,8%	47	2,5%	98	2,7%
2017	1 833	1 869	3 702	34	1,9%	28	1,5%	62	1,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliség kapcsán fontos megjegyezni, hogy a regisztrált munkanélküli nők egy meghatározó része szülőképes korban van, vagy már szülő, ezért az önkormányzatnak kiemelten kell kezelnie a családsegítést és a szociális támogatásokat. A foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű, alacsony végzettségű személyek pedig azért érdemelnek nagyobb odafigyelést, mert ők azok, akik folyamatosan kikerülnek a munkaügyi regisztrációból, s ezzel elveszítik a szervezett segítségnyújtásban való részvételt. Az esélyegyenlőséget megerősítő pozitív intézkedések fontosak a számukra, mert e csoportok a munkaerőpiacon és megélhetőségüket tekintve is hátránnyal küzdenek, amelyet sajnálatosan jól szemléltet az a tény, hogy a juttatásokból, támogatásokból a munkanélkülieken belüli létszamarányuknál sokkal kisebb arányban részesülnek, mint ahogyan az indokolt lenne. Itt a családsegítő szolgálatnak kiemelt szerepet kell kapnia a jövőben.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése kapcsán Algyő Nagyközség Önkormányzata Gazdasági Programjában megfogalmazta, hogy az önkormányzati foglalkoztatáson, túlmenően a munkahelyteremtés egyik eszköze a vállalkozások közvetlen támogatása a foglalkoztatás növelése érdekében.

2011. január 1-jétől azonban jelentősen átalakult a munkanélküliek foglalkoztathatóságának a rendszere is. A foglalkoztathatóságukra a támogatást a Munkaügyi Központon keresztül, pályázati rendszer keretében lehet igényelni. A támogatás összege és a foglalkoztathatóság igénylésének feltételei jelentősen változtak. A pályázaton elnyerhető összeg csökkent, a feltételek szigorodtak.

Rendkívül szomorú fordulat történt 2019. évben, amikor Algyő Nagyközség a közfoglalkoztatás államilag támogatott rendszeréből-magas adóerő-képessége okán-kiesett.

II.4. Lakáshelyzet, infrastrukturális ellátottság

A települési infrastruktúra legjelentősebb része a lakásállomány. A lakásviszonyok formálta lakókörnyezet minősége, jellege a településen élő emberek életkörülményei alakulásának egyik fontos és meghatározó tényezője.

Algyő Nagyközség lakásállománya 2012-2020. között folyamatos növekedést mutatott, köszönhetően az állami és az önkormányzat által biztosított támogatásoknak.

Változatlanul fontos probléma a bérlakásokban rekedt emberek szegénységi kockázata. A bérlakás a szegénység egyik fontos ismérve, mert általában azok maradtak vagy kerültek bérlakásba, akik nem tudták megvenni otthonukat. Algyő Nagyközség Önkormányzatának

tulajdonában 1 db szociális komfort nélküli bérlakás (Kastélykert u. 44.), 14 db költségalapú bérlakás (Búvár u. 9.) és 4 db szolgálati lakás (Egészségház u. 42.) található garázsokkal. További bérlakások kialakítására került sor, az úgynevezett „Zöld Iskola” épületében, pályázati segítséggel.

Az ivóvíz-vezetékhalózat hossza Algyón 37,7 km, a szennyvízhalózat 30,2 km. A jelenlegi közmű-hálózat a belterületen felmerülő igényeket képes kielégíteni. A belvízelvezetés kapcsán a csapadékvíz-hálózat nagyrészt nyílt-rendszerű, kb. 8 %-os arányban zárt. Indokolt a település teljes területére nézve a rekonstrukcióhoz szükséges tervek elkészítése, a kivitelezésre a tervek alapján pályázat függvényében kerülhet sor. Elektromos hálózat a belterületen teljes körűen kiépített, közvilágítással együtt. A szolgáltatásba 2010-es adat alapján 2187 fogyasztó volt bevonva. Az új településközpont környezetében a légkábelek földkábelre történő cseréje a település hosszútávú terveiben, így a Rendezési tervben is meg kell, hogy jelenjen. A Vezetékes gázellátás a belterületen teljesnek mondható, 2010-ben 1887 fogyasztó 4393 ezer m³ gázt fogyasztott, ebből háztartási mennyiség 2165 ezer m³ volt. A kommunális hulladékszállítás a településen szervezett módon, a teljes belterületen történik a hulladékszállítás a Csongrád Megyei Településtisztasági Kft. közreműködésével. A településen a szelektív hulladékgyűjtés gyűjtőszigeteken, illetve a Hulladékudvaron történik. 2010-es adat szerint a településről elszállított hulladék mennyiség 1365 tonna volt, ebből lakossági hulladék 1271 tonna.

II.5. Oktatás, iskolázottság, kultúra, szabadidős tevékenység

Az iskolázottság szintje, az oktatás minősége fontos differenciáló tényező, hiszen befolyásolja a későbbi munkavállalási esélyeket. A létminimum alatt élő, úgynevezett mélyszegény családokban nagyobb számban fordul elő iskolai végzettséggel nem rendelkező, vagy alacsony iskolai végzettségű egyén, ezért az egyik lehetséges kitörési pont a megfelelő színvonalú oktatás biztosítása, amely közvetve, de hatással van a szociális ellátórendszer működésére is. Statisztikailag igazolható, hogy a szociális ellátórendszerhez tartozó ellátási formákat a legmagasabb iskolai végzettségű egyének veszik a legkevésbé igénybe.

Algyő Nagyközség területén 1 db óvoda és 1 db általános iskola működik.

Az Algyői Szivárvány Óvodában jelenleg 10 csoport elhelyezésére, 255 fő kisgyermek nevelésére van lehetőség. Az intézmény környezeti viszonyára jellemző a kertvárosi hangulat. Fűves játszóudvar, virágoskert, biciklipálya, korszerűen felszerelt foglalkoztató szobák, fejlesztőszoba, só-szoba várja az óvodásokat. Az Algyői Szivárvány Óvodában 19 fő óvodapedagógus, 5 fő pedagógiai asszisztens, 10 fő dajka, 1 fő óvodatitkár, 3 fő konyhai dolgozó látja el szakképzettségének megfelelően feladatát az intézményvezető irányítása alatt. Két gyermekvédelmi felelős koordinálja a gyermekvédelmi munkát, az óvodavezető támogatásával.

Az Algyői Fehér Ignác Általános Iskolában a tanítás a 2010/2011. évi tanévig négy épületben folyt: az alsó tagozatos diákok számára az ún. „zöld”, a felső tagozatosoknak a „fehér”, illetve a „sárga” épület volt fenntartva, a testnevelés órák megtartására, pedig a Községi Edzőterem szolgált. Az új általános iskola építése 2010 februárjában kezdődött és 2011. május 2-án fejeződött be. Algyő legnagyobb beruházása során felépült egy 16 tantermes iskola szaktantermekkel és a 'C' típusú tornacsarnokkal, amely minden szempontból megfelel a jogszabályban előírt tárgyi feltételeknek és az akadálymentesített környezet előírásainak.

A családlátogatások által észlelt problémák jellege: nehéz szociális helyzet, beilleszkedési és magatartási problémák, szülői elhanyagolás, igazolatlan hiányzások, szándékos rongálás és a házirend megsértése.

Az iskola a gyermekjóléti szolgálattal folyamatos kapcsolatban áll, a jelzőrendszeri esetmegbeszéléseken az iskola gyermekvédelmi felelőse havonta részt vett.

Az algyői, valamint az Algyőn tanuló gyermekek, a szülők és a családok, az óvoda és az iskola szabadidős létesítményeinek használata mellett a település jól fejlett közművelődési, közgyűjteményi intézményrendszerében is gyarapíthatják tudásukat. Az Algyői Könyvtárban az Algyői Faluházhoz tartozó Tájházban és a település Tisza parti Tanösvényén. Más kiállítóhelyek és természeti értékek tág lehetőséget biztosítanak a tanórákon tanultak elmélyítésére, a tananyag más formában való megismertetésére. A kulturális és szabadidős tevékenységeket több, a településen működő alapítvány, egyesület is segíti.

A közoktatási intézményeinkbe járó gyermekek, szüleik és családjaik életkoruknak, érdeklődésüknek és igényeiknek megfelelően számos, mindennapos sportolási, mozgási lehetőséget biztosító tevékenységben vehetnek részt. A mindennapos testmozgás megszervezése a versenysport és a tömegsport lehetőségeiben realizálódik. Az általános iskolában iskolai sportkörök működnek. A sport az óvodai nevelésben játék szabad mozgás és szervezett mozgás keretében realizálódik.

Együttműködő partnerek:

- Gyeviép Nkft. és a Gyevitur Kft.
- Borbála Fürdő,
- Algyői Sportkör,

II.6. Egészségügyi ellátás

Az egészségi állapotnak meghatározó szerepe van a szociális rászorultság szempontjából. Amikor az egészségügyi ellátórendszer már nem tud további ellátást nyújtani, de az érintett személy – önellátási képessége részleges vagy teljes hiányában – még segítséget igényel, akkor kerül a szociális ellátórendszerbe. Az egészségügyi és a szociális szféra közötti szoros együttműködés nélkülözhetetlen a lakosság megfelelő színvonalú ellátása érdekében.

Az egészségi állapotot jellemző kedvezőtlen tendenciák:

- A magas vérnyomás; a szív, a mozgásszervi és a cukorbetegség; csontritkulás; az emésztőrendszeri és tumoros betegségek számának nagymértékű emelkedése.
- A főbb halálokok a keringési rendellenességek; a daganatos betegségek; az emésztőrendszeri, sérüléssel, mérgező balesetek.
- Az egészségkárosító szokások, magatartás jelenléte (dohányzás, alkohol, drog).
- Az egészségtelen táplálkozási szokások, mozgásszegény életmód.

Az önkormányzat közvetett eszközökkel az egészségügyi alapellátások és szolgáltatások hatékony működtetése révén, az egészségfejlesztésben közreműködők tevékenységének koordinálásával, a nevelési-oktatási intézmények prevenció tevékenységének támogatásával tud befolyást gyakorolni e tényezőkre. Az egészségügyi, ifjúságpolitikai koncepció célkitűzései és feladatai, valamint közvetett módon a szociális szolgáltatástervezési koncepció kapcsolható még a problémák megoldásához.

Algyőn az utóbbi években a felnőtt lakosság körében legnagyobb arányban a szív és keringésszervi betegségek fordultak elő, az országos adatokkal egyezően. Ezen betegség csoporton belül vezet mindkét nemben a magas vérnyomás betegség, ezt követi a zsírsavanyagcsere zavara, a szívizom vérellátási zavara és az agyi erek betegsége. Az említett betegségek kialakulásában több, az életvitelből eredő ok is szerepet játszhat a genetikai adottságokon kívül. Sajnálatos módon ezek a kórképek kölcsönösen hozzájárulnak a társbetegségek, szövődmények kialakulásához is. A cukorbetegség elősegíti a szív és keringésszervi betegségek kialakulását, amely szintén jelentős számban fordul elő, elsősorban férfiak körében.

Említést érdemelnek még a mozgásszervi betegségek és a pajzsmirigy betegség előfordulási aránya. Mindkét betegség a nők körében fordul elő gyakrabban. Szintén a nőknél került diagnosztizálásra nagyobb számban a csontritkulás is.

A gyermekek körében mindkét nemnél legnagyobb arányban a látószervi és a mozgásszervi megbetegedések fordulnak elő. Szintén megemlítendő még a légzőszerv betegségeként az asthma előfordulási gyakorisága és az elhízás a jelentésben szereplő egyéb betegségek közül. A gyermekek helyes táplálkozási szokásaiban vannak hiányosságok, a rendszeres testmozgás, sportolási igény települési szinten még nem általános, a káros szenvedélyek (dohányzás, alkohol, drog) az érintett korosztálynál egyre fiatalabb korban jelenik meg és fokozódó mértékben van jelen.

Algyőn 3 felnőtt háziorvos, 1 gyermek háziorvos és 1 fogorvos dolgozik az alapellátás keretében. A gyermekorvos munkáját 2 fő védőnő, a felnőtt háziorvosok munkáját asszisztensek segítik, ill. egészítik ki. Az orvosok és szakdolgozók megfelelő szakmai végzettséggel rendelkeznek.

A háziorvosi ellátás az önkormányzat tulajdonában lévő épületben történik, akadálymentes kialakítású. A személyi és tárgyi feltételek biztosítottak. A háziorvosi ellátási körzetek rendeleti szinten meghatározottak, az ellátási területek szükség szerint frissítettek. A gyermekorvos rendelő külön épületszárnyban van, közösen a védőnői szolgálattal. Itt található a település gyógyszertára, a Gyevi Patika is. Az ügyeleti ellátást a rendelkezésre álló időn kívül Szegeden biztosítják. A terhes tanácsadás Szegeden biztosított.

Algyő Nagyközség Önkormányzata évente két alkalommal biztosítja az Algyői Egyesített Szociális Intézmény szervezésében, Egészséghegek programsorozat formájában a lakosság körében legkeresettebb szűrővizsgálatok lebonyolítását, térítésmentesen.

Rendszeresen szűrések: hasi-pajzsmirigy ultrahang, nőgyógyászati szűrés, bőrgyógyászati szűrés, érsebészeti szűrés, urológiai szűrés, hallás és látás vizsgálatok.

II.7. Lakóhely biztonsága

Algyő település a Szegedi Rendőrkapitányság Tarjánvárosi Rendőrőrs illetékességi területén található.

Algyő területén kimondott gyermek- és fiatalkorú bűnözés nem alakult ki. A nyári időszakban a lakossági és önkormányzati tájékoztatás alapján probléma a fiatalkorúak körében a bandázás, a szemetelés és a hangoskodás, ami főleg éjszaka valósul meg.

A bölcsőde, az oktatási és nevelési intézmények, a gyermekjóléti szolgálat, a védőnői szolgálat, a rendőrség és az önkormányzat között a kapcsolattartás rendszeres, a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett családokban élő fiatalokkal kapcsolatos problémák megbeszélésre kerülnek az érintett felek között.

Algyőn az ismertté vált bűncselekményekben a vagyoni elleni bűncselekmények dominálnak. Az Algyőn elkövetett bűncselekmények számát – az elkövetett bűncselekmény megoszlása szerint – az alábbi táblázat mutatja be.

Év	Bűncselekmények száma	Bűncselekmények megoszlása	
		Családon belüli erőszak	Droghasználat
2016	2	2	
2017	1	1	
2018	1	1	
2019	2	2	
2020	8	2	6

(Forrás: AESZI CSAGYESZ)

Annak ellenére, hogy a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények száma nem nőtt, folyamatos figyelmet kell fordítani a különböző drogok elterjedésének és fogyasztásának a megakadályozására, különös tekintettel a megelőzésre. Minél hamarabb, a szellemi érettségi szintnek megfelelően meg kell ismertetni a gyermekekkel a kábítószer okozta súlyos következményeket, annál is inkább, mert a fiatalok által különösen kedvelt diszkók potenciális drogterjesztési és fogyasztási helyek lehetnek. Emellett nagyon fontos figyelmet fordítani a dohányzás és az alkoholfogyasztás káros következményeire, annál is inkább, mert ezekkel a szokásokkal a legtöbb gyermek, napi szinten szembesül a családjában és/vagy szűkebb környezetében.

II.8. Civil szervezetek

Algyő Nagyközségben több egyesület, alapítvány, kiemelten közhasznú társadalmi szervezet és bejegyzett szervezethez tartozó közösség működik. Az önkormányzat a civil szervezetekkel hatékonyan együttműködik, pénzügyi lehetőségei szerint támogatja azok munkáját.

Az alábbi civil szervezeteknek van szociális kapcsolódása:

- Algyői Nőegylet, amelynek célja a nőket hátrányosan érintő társadalmi esélyegyenlőségek kiküszöbölése, társadalmi megbecsülésük elősegítése. Célja többek között a tagjainak és a település lakosainak tájékoztatása a közélettről, továbbá különféle ismeretterjesztő, fejlesztő egészségmegőrző csapatépítő tanfolyamok előadások és egyéb programok szervezése, a tagok és érdeklődők számára. A település érdekeit szolgáló közmunkák szervezése, településszintű programokba bekapcsolódás. (templomtakarítás, sütemények készítése, idősek látogatása stb.)
- Algyői Szőke Tisza Nyugdíjasklub, amelynek célja a hagyományok megteremtése, megőrzése, valamint az idős személyek részére az aktív életmód, a közösségi sikerélmény és az örömszerzés biztosítása. Fontos feladatuknak tartják még más nyugdíjasklubokkal való kapcsolatok ápolását és új kapcsolatok létrehozását Magyarországon és a határon túl is.
- Mozgáskorlátozottak Csongrád Megyei Egyesülete Algyői területi csoportja, amely a mozgásukban korlátozott személyek kiemelkedően közhasznú szervezetének helyi képviselőjét és így az érintett személyek érdekképviselőjét látja el.

III. Szociális ellátás bemutatása

III.1. Helyi szociálpolitikai kerekasztal

Algyő Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő intézményi térítési díjakról szóló 20/2004. (XI. 15.) KT rendeletében felállította a helyi szociálpolitikai kerekasztalt. A helyi szociálpolitikai kerekasztal évente legalább egyszer tart ülést. Feladata: a szociálpolitikai szolgáltatástervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának figyelemmel kísérése.

Az Szt. 58/B (2) bekezdése értelmében létrehozott szociálpolitikai kerekasztal tagjai:

- Polgármester,
- AESZI vezetője,
- Iskola, óvoda gyermek és ifjúságvédelmi felelőse,
- Családsegítő,
- Védőnő,
- Háziorvosok által delegált személy,
- Algyői Nyugdíjas Klub elnöke,

III.2. Szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások

A jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható. Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben, vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók. Az ellátások alapvető célja, hogy a jogosult személy, vagy család egy főre jutó havi jövedelmének alacsony szintjét ellensúlyozza.

A települési önkormányzat képviselő-testülete a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, és a szociálisan rászorulóknak részére – a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint – más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.

A településen igénybe vehető pénzbeli és természetbeni szociális ellátások formáit és az ellátás feltételeit Algyő Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének az egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 2/2015. (II.27.) Önk. rendelete, valamint a gyermekek védelméről szóló 9/2021. (VI.16.) Önk. rendelete szabályozza le.

A törvény által adható ellátási formák igénybevételével kapcsolatos jogszabályok folyamatosan változnak, mindamelllett az ellátandók és a kérelmezők köre is változik.

Az Algyő Nagyközség által biztosított szociális ellátások és az azokra fordított kiadások az 1. számú mellékletben találhatóak.

III.3. Egyes ellátotti csoportok jellemzői - a szociális szolgáltatások elsődleges célcsoportjainak helyzete

- Időskorúak, nyugdíjasok

Az életkorral összefüggő, egymással összehasonlítható előrejelzések szerint, az elkövetkező évtizedekben Magyarország népességének nagysága, és életkor szerinti összetétele drámai változásokon fog keresztül menni az alacsony termékenységi ráta, a várható élettartam folyamatos növekedése és a „baby-boom-generáció” nyugdíjba vonulása következtében. Ennek a gazdaság fejlődésére, a munkaerőpiacra, a generációs transzferekre gyakorolt jelentős közgazdasági hatásai várhatók. Emellett olyan társadalmi hatásokkal is számolni kell, amelyek többek között a családösszetételben, az együttélési formákban, a szociális ellátásban, az egészségügyi ellátásban mutatkoznak majd meg, sőt a változások még a közéletet, a politikai magatartást (pl. a választások alakulását) sem hagyják érintetlenül.

Egzisztenciális problémáik és napi életvezetésük egyedüli megoldását – a jelenlegi lehetőségek mellett - sok esetben csak az intézményi ellátási formák jelentik.

Azonban 2008-ban a házi segítségnyújtás, és a tartós, bentlakást nyújtó idősotthoni ellátás vonatkozásában szigorodott az igénybevételi eljárás azáltal, hogy megjelent a gondozási szükséglet vizsgálat, amelynek célja az volt, hogy elsősorban a gondozásra valóban rászoruló személyek kapjanak intézményi segítséget.

Az idős emberek a településen működő Algyői Egyesített Szociális Intézményen keresztül, állapotuknak megfelelően részesülhetnek a következő ellátásokból: étkeztetés, nappali ellátás, házi segítségnyújtás, családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás.

- Fogyatékkal élők

Az elmúlt években több, a fogyatékkal élő személyeket érintő új jogszabályok megalkotására és meglévő jogszabályok módosítására is sor került.

- 2009. január 1-jétől megszűnt a támogató szolgáltatás fenntartási kötelezettsége a 10 ezer főnél nagyobb településeken. A támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet alapján a támogató szolgálat nem kötelező önkormányzati feladat, utána nem jár állami normatíva, a szolgáltatóknak 2008-tól pályázni kell a vonatkozó támogatás elnyerésére.
- A fogyatékos személyek alapvizsgálatáról, a rehabilitációs alkalmassági vizsgálatról, továbbá a szociális intézményekben ellátott személyek állapotának felülvizsgálatáról szóló 92/2008. (IV. 23.) Korm. rendelet kimondja, hogy a fogyatékos személyek alapvizsgálatát és felülvizsgálatát, valamint a szociális foglalkoztatási alkalmassági vizsgálatot és felülvizsgálatot 2008. július 1-je és 2009. június 30-a között a regionális módszertani intézmények által működtetett szakértői bizottságok, 2009. július 1-jétől az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet látja el.
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet újabb módosítása kimondja, hogy a támogató szolgáltatás intézményi térítési díja: egy feladategységre jutó önköltség és a finanszírozási szerződésben meghatározott egy feladatmutatóra jutó állami hozzájárulás különbsége alapján megállapított támogató szolgálati óradíj és szállítási kilométer díj.

A településen működő Algyői Egyesített Szociális Intézményen keresztül, a szenvedélybeteg emberek az állapotuknak megfelelően részesülhetnek a következő ellátásokból: étkeztetés, nappali ellátás, házi segítségnyújtás, családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás.

- Hajléktalan személyek

Az ellátási szemléletű meghatározás szerint, hajléktalan az, aki éjszakáit közterületen vagy nem lakás céljára szolgáló helyiségben tölti. Az igazgatási szemléletű meghatározás szerint, hajléktalan az, aki bejelentett lakcímmel nem rendelkezik, kivéve, ha bejelentett lakcíme a hajléktalanszállás. A hajléktalan ember nem rendelkezik kapcsolati tőkével, amely átsegítené a problémákon. A kapcsolati tőke hiányában nehezebben jut munkához, nehezebben jut lakhatási lehetőséghez, nehezebben jut élelmiszerhez, ruhához, mindazokhoz a javakhoz, amelyek a túléléshez szükségesek. A hajléktalanellátó rendszer feladata a hajléktalanok felkutatása, ellátása, fejlesztése, az önálló életvitelhez szükséges képességek helyreállítása, rehabilitáció, rehabilitáció. Algyőn is megjelentek a hajléktalanok. Helyzetük fő oka a tartós munkanélküliség és a lakhatásuk megoldhatatlansága. Számuk a településen egyelőre elenyésző. A településen működő Algyői Egyesített Szociális Intézményen keresztül a hajléktalan emberek az állapotuknak megfelelően részesülhetnek a következő ellátásokból: étkeztetés, nappali ellátás, családsegítő szolgáltatás.

III.4. A szociális szolgáltatások kiépítettsége, a helyi önkormányzatok feladat ellátási kötelezettségének teljesítése

Algyő Község Önkormányzata intézményi úton, a kérelmező igényének megfelelően a működés kapacitásának keretén belül a személyes gondoskodás körében biztosítja a szociális alapszolgáltatásokat. Az alapszolgáltatások megszervezésével kapcsolatos feladatok hangsúlyozottan szerepelnek a szociális törvényben, hiszen ezzel biztosítható, hogy a szociálisan rászorulóknak saját otthonukban és lakókörnyezetükben kapjanak segítséget önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Fontos, hogy a komplex gondozás érdekében az alapszolgáltatást nyújtó együttműködjön az ellátási területén működő szociális, gyermekjóléti-gyermekvédelmi, egészségügyi, oktatási intézményekkel, a munkaügyi szolgáltatókkal és az érdekvédelmi szervezetekkel.

2012-től a módosított Szt. a települési önkormányzatok részére az alapszolgáltatások szolgáltatási kötelezettségét az alábbiak szerint határozza meg.

Alapszolgáltatás	A település lélekszáma (fő)					
	2 000 alatt	2 000 felett	3 000 felett	10 000 felett	30 000 felett	50 000 felett
Falu- és tanyagondnoki szolgálat	600 fő +60	-	-	-	-	-
Étkeztetés	x	x	x	x	x	x
Házi segítségnyújtás	x	x	x	x	x	x
Családsegítés	-	x	x	x	x	x
Nappali ellátás	-	-	x	x	x	x

Algyő Nagyközség Önkormányzata a Szt. 86. § (2) bekezdése értelmében köteles biztosítani:

- a) étkeztetést,
- b) házi segítségnyújtást,

- c) családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást,
- d) idősek nappali ellátását.

Algyő Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő intézményi térítési díjakról szóló 20/2004. (XI. 15.) KT rendelete alapján eleget tesz a törvényben meghatározott feladatainak.

A településen a személyes gondoskodást nyújtó ellátások működtetése az Algyői Egyesített Szociális Intézményen (továbbiakban: AESZI) keresztül valósul meg, amelynek fenntartója: Algyő Nagyközség Önkormányzata. Az AESZI integrált szociális intézményi formában a székhelyén látja el a szociális alapellátási feladatok közül az étkeztetést és a nappali ellátást idősek klubja formában, valamint a gyermekjóléti és családsegítő szolgáltatást. Az intézmény telephelyén biztosítja a szociális alapellátási feladatai közül a házi segítségnyújtást, valamint a védőnői szolgálatot és a bölcsődei ellátást. Az AESZI a feladatainak elvégzése kapcsán szorosan együttműködik a település más intézményeivel, civil szervezeteivel, így az óvodával, az általános iskolával, a Faluház, Könyvtár és Tájékozódással, a Gyeviép Kht-val, az Algyői Nőegylettel, a Művészkörrel, a Sportkörrel és a Nyugdíjasklubbal. Emellett szoros kapcsolatot ápol olyan a településen kívüli intézményekkel is, mint a szegedi és hódmezővásárhelyi egészségügyi intézmények, a módszertani intézmények, a kistérségi és a megyei intézmények.

III.5. A szociális alapszolgáltatások helyzetének bemutatása Algyőn

III.5.1. Étkeztetés

Azoknak a szociálisan rászorulóknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak, vagy hozzátartozójuknak nem képesek biztosítani. Az ételt külső főzőhelyről az intézmény székhelyén lévő melegítőkonyhába szállítják, innen kerül kiosztásra, illetve a nappali ellátást igénybe vevők részére helyben biztosított az étel elfogyasztása.

Az ellátás igénylésének és megállapításának részletes feltételeit Algyő Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő intézményi térítési díjakról szóló 20/2004. (XI. 15.) KT rendelete szabályozza le. Ennek megfelelően, étkeztetésben kell részesíteni az Szt. 62. § (1) bekezdése szerinti, szociálisan rászorult személyeket. Az étkeztetéséről a házi segítségnyújtás és az Idősek Klubja keretében kell gondoskodni. Azon nagykorú személyek, akik semmilyen gondozási formában nem részesülnek – szociális rászorultságuk esetén – az étkezést az AESZI vezetőjétől kérhetik. Az étkeztetést igénybe veheti az, aki

- 65. életévét betöltötte, vagy
- egészségi állapotát, fogyatékoságát, pszichiátriai betegségét, orvosi igazolással igazolja, vagy
- hajléktalanságát igazolja és életvitelszerűen Algyő Nagyközség területén tartózkodik, vagy
- szociális rászorultsága környezettanulmány alapján az intézményvezető által igazolt.

Algyő Nagyközség Önkormányzata 2016. és 2020. között 98-104 főnek biztosított általa támogatott étkeztetést, amely napi egyszeri meleg ételt, vagyis ebédet jelent, igény szerint tízóráival és uzsonnával kiegészítve. Az alábbi adatokból látható, hogy az étkeztetésben

részesülők száma viszonylagos egyenletességet mutat, kisebb mértékben de emelkedett a számuk.

Az étkeztetésben részesülő személyek megoszlása kor szerint (2016-2020.)

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
40 év alatti	7-	3	4	4	5
40-59 éves	17	18	16	13	15
60-69 éves	31	26	22	26	24
70-79 éves	27	29	31	31	29
80-89 éves	20	24	20	23	24
90 felett	2	3	5	7	5

fő

(Forrás: AESZI Algyő)

A táblázat alapján látható, hogy az étkeztetés igénybevétele az 50 éves kor fölött emelkedik meg jelentősen és leginkább az időskorúak veszik igénybe ezt az ellátást a településen.

Algyőn a szociális étkeztetés igénybevevőinek jellemzői:

- nyugdíjas, rokkantnyugdíjas vagy jövedelem nélküli,
- nincs hozzátartozó vagy távol él,
- önmaga ellátásra részben képes,
- pszichés beteg vagy alkoholproblémával küzd.

Az ellátás tárgyi és személyi feltételei a jogszabályi feltételeknek megfelelnek. A Szeged Megyei Jogú Város Címzetes Főjegyzője által 2010. június 28-án kiadott, 01/49177-8/2010. ikt. számú engedély alapján az AESZI valamennyi ellátás tekintetében egységesen határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik. Ezen a szakfeladaton 1 fő kiegészítő dolgozik, akinek a feladata az étkezés lebonyolítása, ételosztás, takarítás.

Az étkezést az intézményvezető által kiállított jövedelemigazolással a klubvezetőnél személyesen, a „kérelem és adatlap” nyomtatvány benyújtásával lehet igényelni. Az intézmény részéről környezettanulmányt végezhetnek, amely alapján – a formanyomtatvány figyelembe vételével – megállapítják az ellátásra való jogosultságot. Amennyiben a kérelmező az ellátásra jogosult, vele az intézményvezető megállapodást köt. A megállapodás tartalmazza az ellátott személyes azonosító adatait, az ellátás megnevezését, az igénybevétel kezdetét, az egészségi állapotra vonatkozó adatokat a házi orvos által kitöltve, valamint a fizetendő térítési díjat, amelynek mértékét a mindenkor hatályos KT rendelet szabályoz le. Soron kívüli ellátásban részesítendő az a személy, akinek helyzete egészségügyi állapotát veszélyezteti, mindaddig, amíg a krízishelyzet fennáll.

III.5.2. Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybevevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell:

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,

- az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és a lakókörnyezete higiénias körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

A házi segítségnyújtást érintő jogszabályi változás, hogy 2008. január 1-jétől bevezetésre került a gondozási szükséglet vizsgálata. A gondozási szükségletet az önellátási képesség hiánya alapozza meg, ami az egészségi állapottól, az ápolásra való rászorultság és az önkiszolgálási képesség mértékétől függ. Ha a gondozási szükséglet fennáll, de nem haladja meg a napi 4 órát, és egyéb körülmények sem indokolják az idősotthoni elhelyezést, saját otthonában, ezt követően intézményi keretek között látják el a szakemberek az ellátást igénylőt.

2008. január 1-jétől ennél az ellátási formánál is bevezetésre került a jegyzői jövedelemigazolás, amelynek alapja – az étkeztetéshez hasonlóan - az ellátást igénylő személy családjában az egy főre jutó jövedelem. 2010. január 1-jétől a házi segítségnyújtás esetében megszűnt a jegyzői jövedelem vizsgálat, ugyanakkor megmaradt a családi jövedelemszámítás. Változtak a működési engedély kiadására vonatkozó szabályok, hiszen a működési engedélynek a házi segítségnyújtás esetén a teljesített feltételek alapján ellátható személyek számát is tartalmaznia kell. 2010. január 1-jétől módosultak a szakmai létszámnormák is. 9 ellátottra vetítve kell 1 fő gondozót és 10 vagy több főállású szociális gondozó esetén kell 1 fő vezető gondozót alkalmazni. 2011. január 1-jétől a személyi térítési díj megállapításánál a szolgáltatást igénybevevő személy rendszeres havi jövedelmét kell figyelembe venni.

Az ellátás igénylésének és megállapításának részletes feltételeit Algyő Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő intézményi térítési díjakról szóló 20/2004. (XI. 15.) KT rendelete szabályozza le.

Az ellátás tárgyi és személyi feltételei a jogszabályi feltételeknek megfelelnek, Szeged Megyei Jogú Város Címzetes Főjegyzője által 2010. június 28-án kiadott, 01/49177-8/2010. ikt. számú engedély alapján az ellátható személyek száma: 45 fő. Ezen a szakfeladaton 5 fő házi gondozó dolgozik, akik az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 4. sz. melléklete szerinti gondozási naplót vezetik a segítségnyújtásban részesülőkről. A későbbiek folyamán a házi gondozók száma 1 fő szakképzett dolgozóval növekedett, így jelenleg összesen 6 fő szakképzett dolgozó látja el ezeket a feladatokat.

Algyőn 2016. és 2020. között 34-64 fő részére biztosítottak házi segítségnyújtást, amely ugrásszerű növekedést jelent, természetesen ebben jelentős szerepe van a 2020.évben bekövetkezett Covid járvány okozta egészségügyi és szociális változásoknak.

Algyőn a házi segítségnyújtásban részesítettek korösszetételét az alábbi táblázat mutatja be.

A házi segítségnyújtásban részesített személyek megoszlása kor szerint (2016-2020.)

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
40-59 éves	2	2	1	1	1
60-64 éves	0	0	1	1	3
65-69 éves	4	2	3	2	6
70-74 éves	5	8	9	6	8
75-79 éves	4	8	10	9	13

fő

80-89 éves	15	14	18	19	28
90 év fölött	4	6	1	7	5

(Forrás: AESZI Algyő)

A táblázat alapján látható, hogy ezt az ellátási formát az idősebb korosztály veszi igénybe, különösen a 70. életévet betöltött személyek igénylik legnagyobb számban.

Algyőn a házi segítségnyújtási szolgálat klienskörének jellemzői:

- nyugdíjas korosztály,
- mozgáskorlátozott vagy mozgásképtelen,
- önmaga ellátására részben képes vagy képtelen,
- egyedülálló,
- krónikus betegségek, rossz fizikai állapot,
- családtagjai napközben dolgoznak, nem tudják ellátni, gondozni.

A házi segítségnyújtás igénybevétele kapcsán az Szt. 63. § (4) bekezdés szerint vizsgálni kell a gondozási szükségletet, amelyet az intézményvezető, illetve az általa megbízott személy végez. A házi segítségnyújtást az AESZI a jogszabályi előírásoknak megfelelően a szükségletfelmérésben meghatározott napi gondozási szükségletnek megfelelően, de legfeljebb napi 4 órában nyújtja. Ha a gondozási szükséglet a napi 4 órát meghaladja, a szolgáltatást igénylőt, illetve annak törvényes képviselőjét az intézményvezető tájékoztatja a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételeének lehetőségéről. A házi segítségnyújtásért fizetendő személyi térítési díjak mértékét a mindenkor hatályos KT rendelet alapján az intézmény vezetője állapítja meg. A személyi térítési díj nem haladhatja meg a szolgáltatást igénybevevő személy rendszeres havi jövedelmének 25 %-át, amennyiben étkeztetést is kér, 30 %-át.

III.5.3. Család-és Gyermejjóléti Szolgálat

Családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képességek megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. Fő munkamódszere a komplex családgondozás, amely rendszerszemléletű, a család belső konfliktusviszonyainak rendezését segítő, folyamatos, együttműködő kapcsolattartás. A családsegítő szolgálat családgondozója végzi az adósságkezelési tanácsadást is, amelyben való részvételt a mindenkor hatályos KT rendelet szabályoz le. Itt különösen nagy szerepet kap a polgármesteri hivatal szakembereivel való hatékony együttműködés a még nagyobb mértékű eladósodás megakadályozására.

Algyő Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételeéről, valamint a fizetendő intézményi térítési díjakról szóló 20/2004. (XI. 15.) KT rendelete alapján a családsegítő munkakör az AESZI keretében kerül megszervezésre, és a családsegítők más szociális feladattal is megbízhatóak.

Algyőn 2016. és 2020. között 505-647 fő között alakult a családsegítés éves esetszáma.

Év	Családsegítő	Gyermekjólét	
		Család	Gyermek
2016	7	24	37
2017	7	22	39
2018	2	23	39
2019	8	33	42
2020	3	32	51

(Forrás: AESZI Algyő)

Családsegítő Szolgálat klienskörének jellemzői:

- sok közöttük a tartós munkanélküli,
- jellemző a 19-50 év közötti életkor,
- alacsony iskolai végzettség vagy szakképesítés hiánya vagy nem piacképes szakma,
- alacsony jövedelem, eladósodás,
- szenvedélybetegségek,
- egyéb egészségügyi problémák,
- lakhatási problémák,
- nagy arányban egyedülálló vagy gyermeküket egyedül nevelők,
- családi kapcsolatok rendezetlensége vagy támogató kapcsolatok hiánya,
- szocializációs hiányosságok, életvezetési problémák.

Legjellemzőbb problémák:

- adósságkezelés, rezsihátralékok,
- egészségkárosodásból fakadó munkaképesség csökkenés és annak következményei, illetve az eddigi ellátás megszüntetése,
- a családon belüli konfliktus az anyagi problémák miatt.

Az adósságkezelési tanácsadásban részesülők száma nagymértékben megnövekedett az elmúlt években.

Az ellátás tárgyi és személyi feltételei a jogszabályi feltételeknek megfelelnek. Ezen a szakfeladaton 2 fő családgondozó dolgozik.

III.5.4. Nappali ellátás

A Nappali ellátás a hajléktalan személyek és elsősorban a saját otthonukban élő,

- tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek;
- tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek;
- harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes, vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek

részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak – ide nem értve az idős személyeket – napközbeni étkeztetését.

Algyőn a Szt. előírásainak megfelelően idősök nappali ellátását biztosító idősök klubja működik, ahol az önmaguk ellátására részben képes időskorúak, valamint a szenvedélybetegek gondozása, az állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító, közösségi szolgáltatások szervezése történik. Az idősök klubja a nappali ellátás mellett – igény szerint – a napi egyszeri meleg étkezést is biztosítja. Az idősök klubja szolgáltatásai: szabadidős programok, hivatalos ügyek intézése, önszerveződő csoportok támogatása. A klubtagok a következő szolgáltatásokat vehetik igénybe: tisztálkodási lehetőség igény szerint; heti egyszeri ingyenes gyógytorna; kulturális és szabadidős foglalkozások, valamint egyéni és csoportos mentálhigiénés foglalkozások. Az intézmény alapfeladatain túl vállalt tevékenységei: tízórai és uzsonna biztosítása szükség esetén, ügyeleti rendszer a nyitvatartási időn kívül.

Algyőn 2016. és 2020. között 14-18 fő között alakult a nappali ellátásban részesített személyek száma, amely az elmúlt 5 évben csökkenő tendenciát mutat a korábbi évekhez viszonyítva. A csökkenés mögött az húzódik meg, hogy 2010. január 1-jétől a Sz. 65/F. §-a olyan módon változott meg, hogy a nappali ellátásokból kikerült az idős személyek étkeztetése, amely a szociális étkeztetésnél jelent meg.

Algyőn a nappali ellátásban részesítettek korösszetételét az alábbi táblázat mutatja be.

A nappali ellátásban részesülők megoszlása kor szerint (2016-2020.)

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
18-39 éves	0	0	0	0	2
40-59 éves	7	7	6	5	4
60-69 éves	5	4	4	6	5
70-79 éves	4	4	5	4	3
80-89 éves	2	2	2	2	0
90 év fölött	-		1	-	-

fő

(Forrás: AESZI Algyő)

Az adatokból egyértelműen kirajzolódik, hogy a településen ezt az ellátási formát leginkább a 60-79 év közötti időskorúak veszik leginkább igénybe.

Idősök Klubja ellátottjainak jellemzői:

- nyugdíjas, rokkantnyugdíjas vagy jövedelem nélküli,
- nincs hozzátartozó vagy távol él,
- önmaga ellátásra részben képes,
- pszichés beteg vagy alkoholproblémával küzd,
- idős vagy pszichés beteg, akinek nappali felügyeletéről családtagjai nem tudnak gondoskodni.

Az ellátás tárgyi és személyi feltételei a jogszabályi feltételeknek megfelelnek, Szeged Megyei Jogú Város Címzetes Főjegyzője által 2010. június 28-án kiadott, 01/49177-8/2010. ikt. számú engedély alapján a férőhelyek száma: 30 fő. Ezen a szakfeladaton 1 fő klubvezető

és 2 fő gondozónó dolgozik. Az idősek klubja közös helyiségei a következők: étkező, nappali, fürdőszoba, nemek szerinti külön mellék helyiségek. Ezen kívül a klubtagok számára napközbeni pihenés céljára pihenőszoba áll rendelkezésre, valamint a látogatók fogadására a szeparálható ebédlőben van lehetőség.

A nappali ellátást a klubvezetőnél személyesen, a „kérelem és adatlap” nyomtatvány benyújtásával lehet igényelni. Az intézmény részéről környezettanulmányt végezhetnek, amely alapján – a formanyomtatvány figyelembe vételével – megállapítják az ellátásra való jogosultságot. Amennyiben a kérelmező az ellátásra jogosult, vele az intézményvezető megállapodást köt. A megállapodás tartalmazza az ellátott személyes azonosító adatait, az ellátás megnevezését, az igénybevétel kezdetét, az egészségi állapotra vonatkozó adatokat a háziorvos által kitöltve, valamint a fizetendő térítési díjat, amelynek mértékét a mindenkor hatályos KT rendelet szabályoz le. Soron kívüli ellátásban részesítendő az a személy, akinek helyzete egészségügyi állapotát veszélyezteti, mindaddig, amíg a krízishelyzet fennáll.

Az idősek klubja szolgáltatásai - az étkezést kivéve – térítésmentesek.

III.6. A gyermekjóléti és egyéb alapszolgáltatások kapcsán ellátandó feladatok bemutatása

III.6.1. Gyermekjóléti szolgáltatás a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat keretében

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Algyő Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete a gyermekek védelméről szóló 12/2000. (V. 23.) KT rendeletében úgy rendelkezett, hogy az önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatások és tevékenységek szervezését, irányítását és összehangolását a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, mint intézmény megalapításával valósítja meg, amely jelenleg az AESZI keretén belül működik. A Szolgálat az általa kitűzött célok teljesítése érdekében – összehangban a védőnői szolgálattal, óvodai, iskolai gyermekvédelmi felelőssel – szervezeti és gondozási feladatokat végez. Ennek megfelelően a szolgálat által havonta összehívott jelzőrendszeres megbeszélés komoly segítséget jelent a település gyermekintézményei (bölcsőde, óvoda, általános iskola) számára.

Algyőn 2016. és 2020. között 68-86 fő között alakult a gyermekjóléti szolgálat éves esetszáma, amely a 2018-ig viszonylagos egyenletességet mutat, majd utána megnövekedik, de ez a növekedés a lakosságszám jelentős növekedésével magyarázható.

A gyermekjóléti szolgálat által gondozott gyermekek életkori megoszlását az alábbi táblázat mutatja be.

A gyermekjóléti szolgálat által gondozott gyermekek megoszlása kor szerint (2007-2011.)

fő

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
0-5 éves	10	12	6	7	16
6-13 éves	25	7	9	23	20
14-18 éves	16	17	13	25	33

(Forrás: ESZI Algyő)

A táblázat alapján látható, a 14 év fölötti kamaszkorú gyermekek gondozása fordul elő leggyakrabban a gyermekjóléti szolgálaton belül, amely jelenség összefügg az életkori sajátosságokkal is. Ez a korosztály fokozott figyelmet igényel az oktatás területén éppúgy, mint a gyermekjóléti szolgálat és a családsegítő szolgálat munkájában is. Emellett nagyon fontosak azok a célzott programok, amelyek ezt a korosztályt szolgálják, pl. prevenció, az életkori sajátosságoknak megfelelő szabadidős tevékenységek biztosítása, stb. Lásd: Algyői Ifjúsági Klub működtetése.

A gyermekjóléti szolgálat klienskörének jellemzői:

- munkanélkülivé vált szülők,
- alacsony jövedelem, eladósodás,
- magas gyermeklétszám a családban,
- egyszülős család,
- albérletben élő családok,
- alkoholfüggőség,
- alacsony iskolai végzettség,
- ingerszegény környezet,
- fogyatékoság, pszichés betegségek,
- elhanyagoltság, felelőtlen szülői magatartás,
- családi konfliktusok,
- negatív mintakövetés, jövőkép hiánya, céltalanság,
- magatartászavarok, deviancia, bűnöző életmód,
- nem megfelelő higiénés körülmények.

Az ellátás tárgyi és személyi feltételei a jogszabályi feltételeknek megfelelnek, a Csongrád Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala 2012. június 19. kelt, VI-C-001/1020-1/2012. ikt. számon kiadott működési engedélye alapján az engedély hatálya: határozatlan idejű. A szolgáltatásban 1 fő családgondozó dolgozik.

A gyermekjóléti szolgáltatás térítésmentes.

III.6.2. Bölcsődei ellátás

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik. A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani,

- akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, vagy akivel együtt a családban három vagy több gyermeket nevelnek, kivéve azt, akire nézve eltartója gyermekgondozási díjban részesül,

- akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

Algyőn a gyermekek napközbeni ellátása az önkormányzati intézményként fenntartott bölcsőde, óvoda, általános iskolai napközis foglalkozás és menza keretében szervezhető meg és vehető igénybe.

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Algyőn a Bóbita Bölcsőde 2007 szeptemberében került átadásra. Ezt az intézményt népi kezdeményezésre (a szülők aláírást gyűjtöttek) hozták létre. A kihasználtsági mutatók alapján erre az ellátási formára kiemelkedően nagy szükség van a településen.

Mint az alábbi táblázatból látszik, az ellátott gyermekek létszáma 2016.évre 25%-kal megnövekedett, a korábbi évekhez viszonyítva és visszaesés a 2017.éven kívül egyáltalán nem történt. Egyenletes és folyamatos növekedést tapasztalunk, ami napjainkban is tart, túlterheltséget okozva – még a Covid vírus okozta nehézségekkel terhelt 2020.évben is.

Mindez indokolta a bölcsőde bővítésre kiírt pályázaton történő indulását a fenntartó önkormányzatnak 2020.évben.

Nagy örömet okozott a sikeres nyertes pályázat eredménye és a 2021.októberében megtörtént alapkövetéle a jövőbeni 60 fős bölcsődének.

Az adatok alapján hosszú távú létjogosultsága van az intézménynek a településen és nagymértékű vonzereje a fiatal, családot alapító generációk megtartásában, illetve vonzásában, ezzel is biztosítva a falu előregedési folyamatainak csökkentését.

Bölcsődei gondozottak jellemzői:

- 1-3 éves gyermekek,
- szülők dolgoznak, igazolt munkavisztonnyal rendelkeznek,
- előfordul védőnő, háziorvos vagy családgondozó ajánlása alapján, rossz szociális körülmények miatt bekerülő gyermek.

A bölcsődei ellátás igénybevételének módját az AESZI Szakmai programja szabályozza le. Az igénybevétel önkéntes alapon történik, az ellátást igénylő kérelmére indul. Kötelező igénybevételre csak a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv-ben meghatározott esetekben kerülhet sor.

Algyő Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete a gyermekek védelméről szóló 12/2000. (V. 23.) KT rendeletében szabályozta le az ellátásért fizetendő térítési díjak mértékét, a gyermekintézményi térítési díj megfizetéséhez nyújtott támogatás mértékét és feltételeit, annak jogosultsági időszakát.

III.6.3. Védőnői szolgálat

A védőnői szolgálat inkább egészségügyi és kevésbé szociális vagy gyermekjóléti feladatokat lát el, ugyanakkor a védőnők a helyi szociálpolitikai kerekasztal tagjai, ráadásul a szolgálat Algyőn az AESZI keretén belül működik, így érintőlegesen e koncepcióban is bemutatásra kell, hogy kerüljön ez a tevékenység.

A védőnői szolgálat feladata: a település közigazgatási területén élő kismamák terhes gondozása, állapotuk figyelemmel kísérése, valamint a 0-16 éves korosztály komplex ellátása. A komplex ellátás magában foglalja az óvodás és iskolás korú gyerekek szűrővizsgálatait, az

ott felmerülő problémák megoldását. A védőnői feladatok közé tartozik a területen élők számára nyújtott egészségügyi tanácsadás, különös tekintettel a prevencióra.

Az óvodai és iskolai szűrővizsgálatokat is rendszeresen végzik. Évente 4 alkalommal, illetve szükség szerint végzik tisztasági és pediculosis szűrést az óvodában. Az iskolában az egészségügyi szűrővizsgálatokat a páros osztályokban végzik, eredményéről a szülőket írásban tájékoztatják.

Egészségnevelő előadásokat tartanak a dohányzás veszélyéről, az egészséges táplálkozásról valamint a szexuális felvilágítás témakörében.

A Védőnői Szolgálat létszámban és szakképzettségben megfelel a vonatkozó jogszabályi előírásnak, jelenleg 2 fő védőnő dolgozik a szolgálatban.

III. 7. A szociális szakosított ellátási formák bemutatása

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt a rászorult személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított formában kell gondozni.

A szakosított szolgáltatás formái az alábbiak:

- átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények
- tartós, bentlakást nyújtó intézmények

A településen jelenleg nem található szakosított szociális ellátási forma, amelynek megszervezése Algyőnek egyébként sem kötelező feladata.

A tartós, bentlakást nyújtó intézmények típusai:

- *az ápolást, gondozást nyújtó intézmények:* idősek, fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek és hajléktalanok otthona,
- *a rehabilitációs intézmények:* pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékos személyek és a hajléktalanok számára,
- *a lakóotthonok:* pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékos személyek számára.

III.8. Az ellátottak jogai

Az ellátást igénybevevőnek joga van a szociális helyzetére, egészségi és mentális állapotára tekintettel a szociális szolgáltatás igénybevételére. A szolgáltatás során az egyenlő bánásmód követelményét kell megtartani. A szociális szolgáltatások biztosítása során tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból, így különösen az ellátott neme, vallása, nemzeti és etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, fogyatékosága, születési vagy egyéb helyzete miatt. Az ellátást igénybevevő jövedelmi helyzetét csak a törvényben meghatározott esetekben és feltételek mellett lehet vizsgálni.

A személyes gondoskodást végző személyek olyan módon gondoskodnak a szolgáltatások nyújtásáról, hogy figyelemmel vannak az ellátást igénybevevőket megillető, az Alaptörvényben és a Szt-ben meghatározott ellátotti jogok maradéktalan és teljes körű tiszteletben tartására, különös figyelemmel:

- az élethez, emberi méltósághoz,

- a testi épséghez,
- a testi-lelki egészséghez
- az egyenlő bánásmódhoz való jogokról.

A szolgáltatást végző köteles biztosítani, hogy az ellátást igénylő személyes adatai az egészségi állapotára, a személyes körülményeire, jövedelmére vonatkozó információk illetéktelen személyek tudomására ne kerüljenek.

Algyő Nagyközség Önkormányzata 2008-ban készítette el és a 91/2008. (IV. 30.) Kt. határozattal fogadta el a település Esélyegyenlőségi Programját.

Az 1997. évi LXXVIII. törvény, az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. évi Kormány rendelet és a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény rendelkezései teremtették meg azt a jogszabályi hátteret, amelynek hatására elindulhatott az a fejlődési folyamat, amely lehetővé tette a fogyatékos emberek számára is a használható, hozzáférhető épített környezet kialakítását.

A szociális ellátások szempontjából az akadálymentes bejutás megoldott a Polgármesteri Hivatalba, valamint az AESZI székhelyére és telephelyeire, tekintve, hogy ezen intézmények megfelelnek az akadálymentesítés előírásainak.

IV. A szolgáltatások működtetési, finanszírozási feladatai és az együttműködés keretei

Algyő Nagyközség Önkormányzata a jelen koncepcióban bemutatott szolgáltatásokat állami költségvetési normatívákból, valamint az általa fenntartott AESZI intézmény saját bevételeiből biztosítja. Az elmúlt évek adatai alapján megállapítható, hogy a bevételek nem teszik lehetővé a törvényben meghatározott és kötelezően ellátandó, valamint az elmúlt években a tényleges lakossági szükségletek miatt biztosított, önként vállalt feladatok finanszírozását, így az önkormányzatnak egyéb bevételeiből kell a zavartalan működést finanszíroznia.

Tekintve, hogy jelentős nagyságrendet képviselnek az önként vállalt feladatok (méltányos ápolási díj, méltányos lakásfenntartási támogatás, méltányos közgyógyellátás, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, hulladékszállítási díjkedvezmény, karácsonyi csomag, adósságkezelés, bérlettámogatás), mindenképpen célszerűnek mutatkozna ezek újragondolása, racionalizálása. Ugyanakkor amiatt, hogy az önként vállalt feladatok nagyon is valós szükségleten alapulnak, ráadásul Algyő Nagyközség Önkormányzata a Gazdasági Programjában deklarálta, hogy legfontosabb feladatának a lakosság további elszegényedésének megállítását, illetve megakadályozását tarja, ezen feladatok nagyságrendjének csökkentése helyett vagy mellett célszerűnek mutatkozna az egyes alapszolgáltatási feladatok esetleges újrastrukturálása úgy, hogy azok színvonala megmaradjon, növekedjen.

Az ellátások kapcsán történő fejlesztések kapcsán a pályázati források elnyeréséhez szükséges önerő biztosítása az önkormányzat saját bevételeinek terhére valósult meg, így akár a fejlesztés, akár a hosszú távú működtetés szempontjából szintén célszerűnek mutatkozna egyes ellátások igénybe vétele – pl. szakosított szociális ellátások biztosítása - más szervezetektől, egyháztól, civil szervezettől, gazdasági társaságtól.

A szolgáltatásokért megállapított térítési díjak minden esetben az önköltség megtérülését célozták meg, többletbevétel ezen feladatok ellátásából nem keletkezett.

A szakemberek képzése, szakmai programok szervezése az önkormányzat saját bevételeinek terhére valósultak meg.

V. Jövőkép

V.1. SWOT analízis a szociális szolgáltatások fejlesztéséhez

erősségek	gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • az önkormányzat érzékenysége a szociális problémák iránt • jól kiépült, a jogszabályi előírásoknak megfelelő alapellátás – elsősorban az idősek számára • az alapellátás kapcsán működtetett intézményi ellátórendszer tárgyi és személyi feltételei kielégítőek • az intézményi ellátórendszerben tapasztalt, jól felkészült szakember gárda áll rendelkezésre • a civil szféra jelenléte • elérhető közelségben vannak a továbbképzési központok • a gyermekjóléti szolgálat, az oktatási és az egészségügyi intézmények együttműködése 	<ul style="list-style-type: none"> • a szociális ellátórendszer finanszírozási elégtelensége • alacsony bérek és megbecsültség jut a rendszerben dolgozóknak • a szociális ellátórendszer alacsony presztízse és a nehezen követhető, folyton változó jellege miatt a munkatársak csökkenő aktivitása • a szakosított szociális feladatok igénybevételére nincs mód helyben • egyes ellátotti csoportok (pl. fogyatékkal élők, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) részére hiányzik a kifejezetten nekik szóló, specifikus ellátási forma
lehetőségek	veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • az ellátórendszer tudatos fejlesztése, az ellátás lehetőségeinek keresése • önkéntes segítők bevonása a szociális feladatok ellátásának rendszerébe • civil szervezetek, gazdasági társaságok bevonása a hátrányos helyzetű lakosság ellátásába • uniós források kiaknázása vidékfejlesztés, szolgáltatás kialakítás kapcsán • folyamatos szakmai képzés lehetőségeinek a biztosítása 	<ul style="list-style-type: none"> • a szakmai munkát veszélyeztető, egyre növekvő adminisztráció • a szociális szakma gyenge érdekérvényesítő ereje • évről évre kiszámíthatatlan, a működtetés fedezetéhez egyre kevésbé elegendő állami normatíva • folyamatosan változó jogszabályi háttér

A fenti SWOT táblában feltüntetett erős és gyenge oldalak, a megfogalmazott kitörési pontok és az elkerülendő veszélyek csak kiragadott, de a legfontosabbnak vélt jellemzői a nagyközség ellátórendszerének. Megállapítható az, hogy olyan ellátórendszer kialakítására kell törekedni, amely az önkormányzat számára gazdaságosan üzemeltethető, mégis a lehető legnagyobb hatékonysággal bír.

V.2. A szociális feladatokra vonatkozó célmeghatározás

Egy település népességmegtartó erejét jelentős mértékben befolyásolja, hogy az itt élő lakosság mennyi és milyen színvonalú szolgáltatásokhoz jut. Ezen szolgáltatások közé tartozik a szociális ellátás intézményrendszere is. Éppen ezért fontos annyira, hogy Algyő Nagyközség Önkormányzata meghatározza azokat a célokat, amelyeket megvalósítani kíván a szociális ellátás területén. Azonban a szociális szolgáltatások fejlesztésének, stratégiai céljainak, fő irányainak meghatározásakor alapprobléma, hogy az elmúlt években nem volt látható a szaktárca részéről egy stabil jövőkép a szociális szolgáltatásokra vonatkozóan, ami nagymértékben gátolta a célok meghatározását. A folyamatos jogszabályváltozások, a finanszírozási nehézségek mind-mind megnehezítik a szociális ellátásban résztvevő fenntartók és a rendszerben dolgozók helyzetét. Az évek óta érezhető anyagi megszorítások, a válságra adott kormányzati válaszként bekövetkezett támogatás-elvonások kétségessé tették a kijelölt célok megvalósíthatóságát, hiszen az állami támogatások összegének csökkenése nyomán az intézmények fenntarthatósága vált az elsődleges szemponttá, a helyben jelentkező szükségletekre valóban reflektáló felújítások-beruházások megvalósítása, a szakmai létszámoknak a jogszabályban meghatározott minimum feltételekhez képest a valós helyzethez igazított fejlesztése teljes mértékben megvalósíthatatlanná vált.

V.2.1. Stratégiai célok

- A lakosság további elszegényedésének megállítása, illetve megakadályozása egyrészt a szociális ellátások révén, másrészt a foglalkoztatás bővítésével, illetve a munkahelyteremtés támogatásával.
- Az egyéneket és családokat középpontba állító, társadalmi befogadást segítő, elérhető és támogató jellegű, tervezett szociális szolgáltatási struktúra kialakítása, hatékonyan működő ellátórendszerrel az egészségi állapot javítása mellett, lehetőség szerint a többi, ágazati ellátórendszerrel (egészségügy, oktatás) együttműködve.
- Szükségletorientált ellátástervezés, az erőforrások egyesítése; valamint az ágazat megtartó erejének erősítése, humán erőforrásának fejlesztése, a szociális képzetek korszerűsítése.
- A szociálpolitikai ellátások családi funkciók megőrzését szolgáló szerepének fejlesztése: a családot segítő szolgáltatások erősítésével, a család és munkahely összeegyeztetését segítő szolgáltatások kialakításával, a gyermekek családban nevelkedésének fokozott támogatásával.
- A szociálpolitikai ellátások társadalmi integrációt szolgáló szerepének erősítése: a fogyatékkal élőket, pszichiátriai betegeket, szenvedélybetegeket segítő szolgáltatások fejlesztésével, a hajléktalan ellátás rendszerszerű fejlesztésével, az igényekre reagáló szolgáltatások biztosításával, valamint az ellátórendszert igénybe vevők integrációs esélyeit növelő programok indításával. A társadalmi kirekesztés megelőzése minden célcsoport vonatkozásában.
- A nem állami részvétel további erősítése mind a szolgáltatások, mind pedig a döntés – előkészítés terén (civil részvétel az alapellátásban, önkéntes munka), partnerségi kapcsolatok kialakítása, érdekegyeztetés.

V.2.2. Helyi szociális célkitűzések 2021-2026-ig

- A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások kapcsán egy olyan szociális pénzügyi keret megtartása, ami a kötelező feladatokon túlmenően az önként vállalt feladatok biztosítását is lehetővé teszi.
- A személyes gondoskodást nyújtó ellátások esetében az ellátórendszernek a jogszabályi előírásoknak megfelelő, a valós szükségletekre reagáló, hatékony és gazdaságos működtetésének megtartása, a pénzügyi helyzet figyelembevételével a tárgyi és személyi feltételeknek a jogszabályban meghatározott szinten tartása, esetlegesen azon túli növelése, a munkakörülmények további modernizálása.
- Az informatikai és egyéb tárgyi eszközrendszerek folyamatos karbantartása, fejlesztése, különösen annak tükrében, hogy a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet 13/B. §-a 2012. január 1-jétől előírja a fenntartók igénybevevői nyilvántartásba történő napi szintű adatszolgáltatási kötelezettségét, amelynek elmulasztását büntetik.
- A gyermekek jogainak érvényesítése és tiszteletben tartása, az alkoholizmus csökkentése, a drog prevenció, valamint a bűn-és baleset megelőzési programok biztosítása, a 14—18 éves korosztály számára a korosztálynak megfelelő rendezvények szervezése.
- A munkanélküliség kezelése a bölcsődei férőhelyek további bővítésével, az önkormányzati foglalkoztatások, közfoglalkoztatások megszervezésével, valamint egyes vállalkozások közvetlen támogatása a foglalkoztatás növelése érdekében.
- A szakemberek képzésének, továbbképzésének biztosítása.
- Az együttműködés erősítése és hatékonyabbá tétele a településen működő civil és egyházi szervezetekkel, továbbá a bölcsődével, óvodával, iskolával, védőnői hálózattal – a gyermekorvos és rendőrség bevonásával - működtetett gyermekjóléti jelzőrendszer további, hatékony működtetésének elősegítése.

V.2.3. A szociális szolgáltatások fejlesztése az egyes célcsoportok kapcsán

• Időskorúak kapcsán:

A gondozási feltételek és körülmények biztosítása, fejlesztése, különösen annak tükrében, hogy a jövőben az időskorúak aránya a társadalmon belül egyre jelentősebbé válik.

• Fogyatékkal élők kapcsán:

- A valós igényeknek megfelelő támogató szolgálatok működésének biztosítása.
- Társadalmi integráció segítése, erősítése, a környezeti és társadalmi akadálymentesítés minden területen határidőre történő befejezése, társadalmi előítéletek további csökkentése.
- Az ellátottak foglalkoztatásban való részvételének biztosítása.

- **Pszichiátriai betegek kapcsán:**

- Speciális (az egészségügyi ellátáshoz szorosan kapcsolódó) gondozási feltételek és körülmények biztosítása.
- A valós igényeknek megfelelő közösségi pszichiátriai ellátás működésének biztosítása.
- Társadalmi integráció segítése, erősítése, társadalmi előítéletek csökkentése.

- **Szenvedélybetegek kapcsán:**

- Krízishelyzetek megfelelő szintű kezelésének biztosítása.
- Társadalmi integráció segítése, erősítése, társadalmi előítéletek csökkentése.

- **Veszélyeztetett gyermekek, családok kapcsán:**

- Krízishelyzetek megfelelő szintű kezelésének biztosítása, az ehhez szükséges intézményrendszernek a valós igényeknek megfelelő szintű kiépítése, működtetése.
- Családi védelmi funkciók erősítése, a családi nevelés alapvető feltételeinek biztosítása, komplex módon, vagyis az egyes ellátórendszerek egymásra épülő feladataként.
- Veszélyeztetett gyermekeket, fiatalokat segítő új típusú szolgáltatások fejlesztése és bevezetése, az ad hoc jellegű, pályázati rendszerben történő programok helyett.

V.3. A kitűzött célok megvalósításának a módja

A fejlesztési célok megvalósulása érdekében kiemelt célként kell kezelni:

- valamennyi segítségre szoruló, hátrányos helyzetű ember felkutatását, naprakész, hiteles információval történő ellátását,
- a minőségbiztosítás rendszerét (amely az V.6. pontban kerül kifejtésre)
- a dolgozók folyamatos továbbkésztését,
- az esélyegyenlőség biztosítását,
- a pályázati források folyamatos keresését.

V.4. A fejlesztések lehetséges forrásai

- EU pályázati források
- Emberi Erőforrások Minisztériuma pályázati támogatásai,
- Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség pályázatai,
- magántőke bevonása a fejlesztésekbe,
- civil szféra részvétele az ellátásban, adományok

- a települési önkormányzat saját forrásai.

V.5. A szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálatában foglalt feladatok végrehajtása nyomán várható eredmények

- a jogszabályi feltételrendszer maradéktalan teljesítése,
- az ellátási kötelezettségek teljesítése,
- a tervbe vett szakmai fejlesztési programok megvalósítása,
- az intézményrendszer működőképességének megőrzése,
- az intézmények nyújtotta szolgáltatások mennyiségi és minőségi fejlesztése,
- a lakossági, civil és egyházi kihasználatlan erőforrások integrálása.

V.6. Minőségügyi szemlélet a szociális ellátórendszerben

Hatalmas változások zajlanak, amely nem csak az üzleti életet, hanem a közszolgáltatást, így a szociális szférát is egyaránt érinti. Ezek a változtatások szemléletváltást követelnek, ugyanakkor lehetőségeket is hordoznak magukban. Ebben a koncepcióban azért kell és érdemes a minőségügyi szemlélettel külön is foglalkozni, mert az itt megjelölt célok elérésének egy nagyon fontos és előremutató módja lehet, sőt, akár önálló célként is szerepelhet a minőségbiztosítási rendszerek bevezetése a települési szociális ellátórendszerébe.

Időnként érdemes megállni egy pillanatra, rátekinteni az intézményekre, ellátó rendszerre, hogy a fejlődés melyik stádiumában van: azaz „hagyományos módon” működik-e, vagy a fokozatos fejlődés jellemzi, esetleg eljött-e az ideje egy áttöréses fejlesztésnek. Kérdésként kell, hogy felmerüljön „milyen is a munkakultúránk, hogyan dolgozhatnánk jobban, vagy kell-e, lehet-e hatékonyabban végezni az amúgy is nehéz, sokszor kevésbé megbecsült munkát?”

Érdemes:

- megállapítani a szolgáltatások minőségét meghatározó legfontosabb tényezőket,
- rendszerben gondolkodni, az egymástól független szempontok, és tényezők alapján hozott döntések helyett,
- a jövő lehetőségeit számba venni, nemcsak a jövőkép, hanem a jövőt befolyásoló tényezőket folyamatosan vizsgálni,
- stratégiai szemléletet kialakítani, a jövő követelményeinek figyelembevételével, a számos - állami, önkormányzati, egyházi- szabályozás mellett valamilyen szabvány szerinti, esetleg tanúsítással minőségügyi rendszert működtetni.

Mindezt azért, mert:

- működési „versenyhelyzet” van,
- a szolgáltatásokat igénybe vevők igényei, szükségletei dinamikusan változnak,
- az ellátások igénylőinek- ellátottak („vevőnek”) bizalmát, elégedettségét növeli,

- a szolgáltatás minőségére pozitívan hat,
- növeli a szervezettséget, és átláthatóságot,
- a dokumentáció minimalizálása hatékonyabb munkavégzést tesz lehetővé,
- tudatos munkavégzést „követel”,
- stabilizálja a működési biztonságot,
- hatékonyabbá teszi a nemcsak a vezetést, hanem a teljes működést,
- az intézményi imázs pozitívan változik,
- előnyösen hat a hatékonyabb partnerkapcsolatokra,
- írott, vagy „burkoltan” elvárt követelmény, egyfajta szociális, és társadalmi elkötelezettséget, és felelősségvállalást hordoz magában.

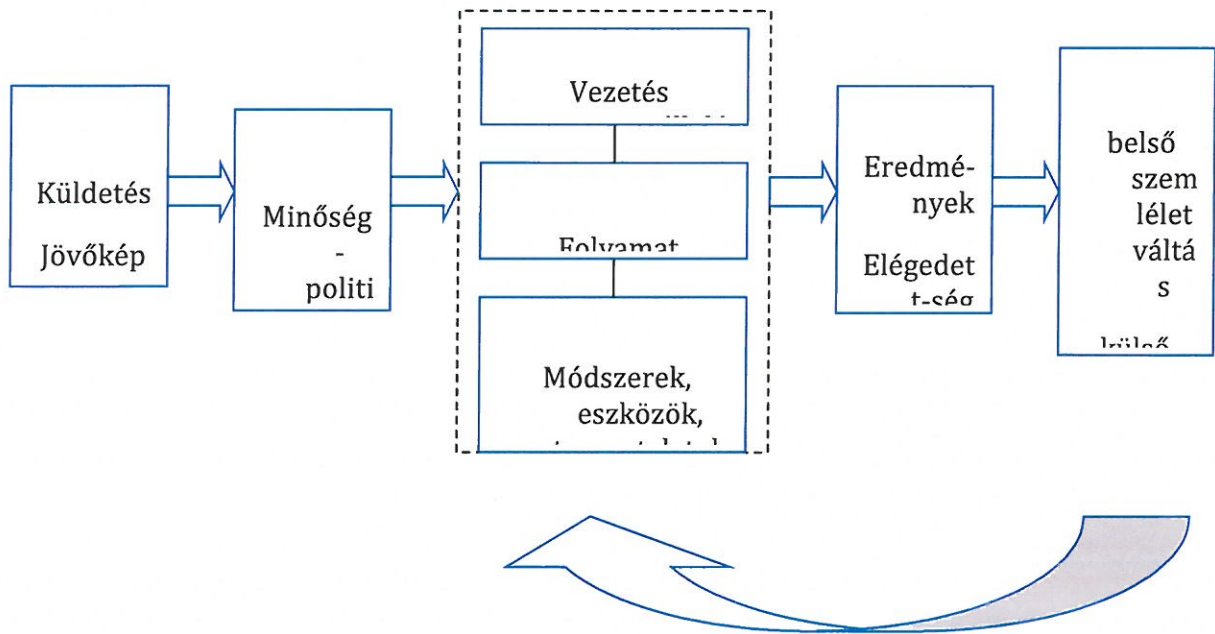
A minőségügyi rendszer kiépítése, működtetése, rendszeres felülvizsgálata sohasem végcél, hanem mérföldkő, amely a továbbfejlődés lehetőségét rejti magában.

A minőségfejlesztéseket érdemes a IIASA-SHIBA koncepcióra alapozni, megteremtve az egymástól tanulás lehetőségét, felajánlva a benchmarking alkalmazását. Lásd az ábrát.

Mindemellett különös fontossággal bír az ellátórendszerben résztvevő valamennyi intézmény közötti, továbbá az intézményen belüli kommunikáció, a jó gyakorlatok megismerése, sőt a legjobb gyakorlatok megismertetése, átadása. Tapasztalat, hogy a minőségügyi szemlélet iránt érdeklődő kollegákkal való együttgondolkodás mindig gyümölcsöző, és a további fejlődés kulcsa. Elérhető cél lehet a szemlélettranszformálás szociális intézmények részére, hiszen érdemes, és lehet tenni, fejleszteni, változtatni.

IIASA-SHIBA koncepció

VI. Összegzés

Algyő Nagyközség Önkormányzata eleget tesz a jogszabályban foglalt kötelezettségének, ugyanakkor a felvázolt célorientált feladatok megtervezésével és kivitelezésével a szociális alapellátás még magasabb szinten válik biztosíthatóvá.

A településen a személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatások és pénzbeli ellátások biztosításával a hátrányos helyzetű, rossz egészségügyi állapotú és rossz szociális körülmények között élő, továbbá a fogyatékkal élő, a pszichiátriai beteg vagy szenvedélybeteg, a hajléktalan, az azonnali segítséget igénylő krízishelyzetben lévő egyén, családok részére azonnal és hathatós segítséget tud a település nyújtani.

Algyő Nagyközség Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióját Algyő Nagyközség Képviselő-testülete a 82/2021. (X.21.) Kt. határozatával elfogadta.

Algyő, 2021. október 21.

Molnár Aron
polgármester

